

تجربه پیاده‌سازی استاندارد توصیف و دسترسی به منبع (آردی‌ای) در کتابخانه‌های دیجیتالی

دانشگاه‌های علامه طباطبائی و شهید بهشتی

دکتر سید مهدی طاهری^۱

دکتر محسن حاجی زین‌العابدینی^۲

سمیه روشن^۳

چکیده

هدف از پروژه مشترک کتابخانه‌های دانشگاه‌های علامه طباطبائی و شهید بهشتی، پیاده‌سازی استاندارد توصیف و دسترسی به منبع (آردی‌ای) در بافت اطلاعاتی ایرانی-اسلامی و طراحی پروفایلی کاربردی متناسب با محیط اطلاعاتی دانشگاه‌های ایران است. برای نیل به این هدف، کارگروهی متشکل از مدیران و کارشناسان هر دو کتابخانه، متخصصان و صاحب‌نظران حوزه سازماندهی دانش و دانشجویان علاقه‌مند علم اطلاعات و دانش‌شناسی ایجاد شد. تفکر مبتنی بر استاندارد آردی‌ای و اقبال ویژه به محیط دیجیتالی، سرلوحه فعالیت‌های کارگروه است. به دلیل نیاز به تهیه منابع، و ابزارهای مناسب برای پیاده‌سازی استاندارد بومی‌سازی آن در بافت هدف، شش کارگروه تخصصی از میان اعضای کارگروه اصلی شکل گرفت. این کارگروه‌ها عبارت هستند از: کارگروه تدوین خط‌مشی سازماندهی دانش کتابخانه‌های دانشگاهی ایران، کارگروه طراحی پروفایل‌های کاربردی محتوایی و فراداده‌ای، کارگروه تعیین اشیای محتوایی هدف، کارگروه تعیین کارکردهای فهرست‌های کتابخانه‌های دانشگاهی ایران، کارگروه تعیین واژگان‌های بومی و محلی ارزش‌های عناصر استانداردهای آردی‌ای و یونی‌مارک و کارگروه مستندسازی و انتشار تجربه پیاده‌سازی. افزون بر نشست‌ها و تعامل کارگروه‌های تخصصی با یکدیگر، تا کنون، کارگروه اصلی هشت نشست برگزار نموده است. کارگروه برای ارتباط بیشتر اعضا، دو گروه بحث در محیط پست الکترونیکی و شبکه‌های اجتماعی (واتس‌آپ) فراهم نموده است. همچنین، به منظور افزایش دانش و آگاهی

^۱. عضو هیئت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه علامه طباطبائی taherismster@gmail.com

^۲. عضو هیئت علمی گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی zabedini@gmail.com

^۳. رییس گروه سازماندهی اطلاعات و دانش کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی rmanizheh@gmail.com

اعضای کارگروه نسبت به حوزه سازماندهی دانش و رهنمودهای پیاده‌سازی، با تمرکز بر استاندارد مورد مطالعه، هفت کارگاه آموزشی برگزار شده است. دستاوردها و برون‌دادهای هر کارگروه که همخوان با وظایف آنها ارائه می‌شود، در بستر گروه‌های بحث الکترونیکی و نشست‌های کارگروه اصلی، مورد بحث و تبادل نظر همه اعضا قرار می‌گیرد. ابهام و پیچیدگی، کامل نبودن و توسعه مداوم استاندارد آردی‌ای، نیز مشخص نبودن ویژگی‌های بومی و نیازهای محلی بافت اطلاعاتی ایرانی-اسلامی، به ویژه بافت دانشگاهی ایران را می‌توان به منزله مهمترین چالش‌های فرایند پیاده‌سازی برشمرد. کارگروه همواره بر مستندسازی و اشتراک تجربه خود با دیگر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی ایران تاکید نموده است.

کلیدواژه‌ها: استاندارد توصیف و دسترسی به منبع (آردی‌ای)، بومی‌سازی، کارگروه پیاده‌سازی، کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبائی، کتابخانه‌های دانشگاه شهید بهشتی

دانشگاه شهید بهشتی
کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبائی
استاندارد آردی‌ای